

Posługa władzy i obowiązek posłuszeństwa

Przemówienie Ministra Generalnego na spotkaniu Wizytatorów generalnych – listopad 2000

Horyzontem, czyli punktem odniesienia, na który musimy patrzeć i z którym musimy się konfrontować – zarówno sprawujący władzę jak i podwładni – jest miłość do Ojca i naśladowanie Chrystusa aż do końca, oddając się Bogu dla dobra braci. Według św. Franciszka Ministrem generalnym Zakonu jest Duch Święty: wszyscy są zobowiązani wobec Niego do posłuszeństwa, które konkretyzuje się w wierności wobec ewangelicznego projektu wyrażonego w Regule i w Konstytucjach Generalnych, w dokumentach Kościoła i Zakonu. Projekt życia ewangelicznego powinien wytyczać drogę władzy i poszczególnym Braciom. Zatem w tym procesie do władzy należy ważna i niezbędna rola: rola, którą trzeba będzie ponownie prze-myśleć, zewangelizować w świetle służby – jako daru otrzymanego od Boga –, misji wyraźnie duchowej (por. KG 45-46). Przyjęcie tej misji, tak jak prorocy, stanowi gwarancję dla wspólnoty. Kiedy jednak, polegając wyłącznie na wła-

snych zdolnościach, kierujemy się tylko szukaniem sukcesu, wówczas wysiłki podejmowane w celu budowania wspólnot ewangelicznych mogą spełznąć na niczym.

Władza, która pozwala się prowadzić Duchowi Świętemu, słuchając innych (definitory, gwardiani, formatory) i współpracując z nimi, może otworzyć nowe horyzonty: prowadzi i przynagla do celu, ułatwia i wyzwala we wspólnocie opcje ewangeliczne, bardziej niż o wykonanie rzeczy albo utrzymanie struktur bez życia stara się o powstawanie wśród Braci pomysłów i motywacji, umie budzić ufność i poczucie przynależności, rekwizyty niezbędne dla odnowy i kreatywności we wspólnotach.

Zarówno przesadny autorytet jak też permissywizm paraliżują i frustrują w innych zapał do odnowy i kreatywności.

Dialog i duchowy wzrost wewnątrz Prowincji, a także otwartość na więzi z innymi jednostkami i z centralnym za-

rzędem Zakonu, zależą zbyt często od sposobu rozumienia i sprawowania władzy. Franciszkańskie życie ewangeliczne nie może się wyczerpać w granicach jednej Prowincji.

Jest rzeczą pilną przygotowanie i formowanie przyszłych „liderów” bardziej ewangelicznych i franciszkańskich do franciszkańskiej służby miłości.

Plany

Ministra Generalnego

4-7 marca

Rzym: wizyta braterska w Prowincji św. Piotra i Pawła

8-9 marca

Spotkanie z Definitorem Prowincji środkowych Włoch

11 marca

Rzym, beatyfikacja franciszkańskich męczenników hiszpańskich: Paschalis Fortu o Almela, Placyd García Gilabert, Alfred Pellicer Muñoz, Salwator Mollar Ventura

12-23 marca

Rzym, Kuria generalna: Tempo forte Definitorium generalnego

28-31 marca

Lusaka: wizyta w Międzyfranciszkańskim Studium Teologicznym im. św. Bonawentury

Hiszpania/Santiago de Compostela Spotkanie Rady ds. Formacji

Od 27 listopada do 8 grudnia Prowincja i Wspólnota w Santiago de Compostela w Hiszpanii gościła spotkanie Międzynarodowej Rady ds. Formacji i Studiów Zakonu. Rada spotyka się co dwa lata. Oprócz Fr. Jose R. Carballo, Definitora generalnego i Sekretarza generalnego ds. Formacji i Studiów, oraz Fr. Ernesta Siekierki, Wice-Sekretarza generalnego ds. Formacji i Studiów, w spotkaniu uczestniczyło 14 Delegatów poszczególnych Konferencji Zakonu. Rada wysłuchiwała sprawozdań Delegatów na temat sytuacji studiów w Zakonie i starała się pogłębić tematy wyznaczone jej przez Ministra i Definito-

rium generalne: Ratio Studiorum, występowanie z Zakonu profesów wieczystych, duszpasterstwo powołaniowe dzisiaj i towarzyszenie młodym Braciom w trakcie formacji początkowej i ciągłej.

W czasie spotkania Fr. Henry Wilkenborg (Prow. Najśw. Serca P.J., USA), Fr. Dobromir Jaształ (Kustodia Ziemi Świętej) i Fr. Carlos Alberto Breis Pereira (Prow. św. Antoniego, Brazylia) zostali wybrani członkami Komitetu Międzynarodowego (jako przedstawiciele Delegatów wszystkich Konferencji), który będzie wspomagał przez najbliższe dwa lata Sekretariat generalny.

Wiadomości w skrócie

- Definitorium generalne zleciło Sekretariatowi Generalnemu ds. Formacji i Studiów opracowanie wytycznych dla Duszpasterstwa Powołań w Zakonie; do zespołu, który ma przygotować wytyczne, należą: Fr. Jose R. Carballo, Definitorium generalny i Sekretarz generalny ds. Formacji i Studiów, Fr. Ernest Siekierka, Wice-Sekretarz, Fr. Massimo Fusarelli z Prow. św. Piotra i Pawła (Włochy) i Fr. Sergiusz Bałdyga z Prow. Wniebowzięcia NMP (Polska).
- Przez 40 dni Fr. Giorgio Auletta, Fr. Klaus Coviello, Fr. Paul Iorio i Fr. Mario Vaccari żyli bez pieniędzy i bez stałej siedziby w Rzymie i na jego peryferiach. Pragnęli w ten sposób być prawdziwie pielgrzymami i dzielić życie ubogich. Modlili się wspólnie i dzielili chlebem także z innymi pielgrzymami, którzy chcieli głębiej przeżyć łaskę Jubileuszu.
- Fr. Agostino Gardin, Minister Generalny OFMConv., został wybrany Przewodniczącym Unii Przełożonych Generalnych. Liczy on 56 lat i jest Ministrem generalnym od czerwca 1995 r.
- Kongregacja ds. Wychowania Katolickiego wydała dekret przyłączenia St. Anthony Seminary w Tokio (Prow. Japońska) do Papieskiego Ateneum Antonianum.
- Wydawnictwo Dietrich Coelde (Prow. św. Krzyża, Niemcy) będzie w przyszłości współpracować ściśle z wydawnictwem Butzon & Bercker, rezygnując tym samym z własnej niezależności. Jego pozycje będą wydawane przez Butzon & Bercker w serii pt. „Wydawnictwo Coelde”.
- Na 285 szkół prywatnych Jordanii franciszkańskie kolegium „Terra Santa” w Ammanie zajęło w ub. roku pierwsze miejsce wśród szkół humanistycznych i trzecie wśród szkół technicznych. W obecnym rządzie Jordanii jest czterech wychowanków kolegium: premier Ali abu al Ragheb, minister szkolnictwa Kaled Toukan, minister kultury Taleb al Riffai i minister transportu Fares al Nabisi.
- Na 7123 uczniów uczęszczających do 17 szkół prowadzonych przez Kurstodię Ziemi Świętej tylko 4063 to

chrześcijanie.

- Franciszkańskie Studium Biblijne w Tokio opublikowało Księgę Izajasza: tłumaczenie, wstęp i przypisy (ponad 500 stron). Przygotowywana księga proroka Jeremiasza zakończy wydanie tej serii tłumaczeń z komentarzem, obejmującej całą Biblię w języku japońskim.
- Fr. Jose Beltran z Prow. Arantzazu w Hiszpanii obchodził 40-lecie pracy w Kurii generalnej, w biurze Prokury generalnej. Minister Generalny i wszyscy współpracownicy wyrazili mu swoją wdzięczność za tę wielkoduszną postługę dla Zakonu.
- 17 grudnia 2000 cała Wspólnota Kurii generalnej świętowała 90-lecie urodzin O. Bonifacego Bulfon (Prow. Wenecka). Służbę w Kurii generalnej rozpoczął on w 1939 r., w pierwszym jako sekretarz osobisty Ministra generalnego, a od 1979 r. jako współpracownik Postulatora generalnego. Ojciec Generał przewodniczył uroczystej Mszy dziękczynnej, w której oprócz miejscowej Wspólnoty wzięli udział także goście przybyli na tę okazję.

Kursy pierwszej ewangelizacji

Również Włochy są krajem misyjnym, podobnie jak wiele krajów dawniej chrześcijańskich. Nie wystarcza już przeto prowadzić zwyczajne duszpasterstwo, lecz zachodzi potrzeba, a nawet konieczność, rozpoczęcia działań według kryteriów właściwych dla duszpasterstwa misyjnego i pierwszej ewangelizacji. Włoska Konferencja Przełożonych Wyższych jest przekonana, iż w celu odnowienia Kościoła, a przez to w Kościele życia konsekrowanego, właściwą drogą jest ponowne odkrycie pierwszej ewangelizacji.

Aby wspomóc rozwój wstępnej katechezy, Fr. Ciro Stanzone, Sekretarz COMPI i Odpowiedzialny za ewangelizację przy WKPW, przygotował program, który przewiduje stopniowe i systematyczne podejmowanie kolejnych tematów: ewangelizacja, pierwsza ewangelizacja, pierwsza katecheza, przedmiot wstępnej katechezy, dalsze kroki następujące po wstępnej katechezie (katechumenat, „przygotowanie ewangeliczne”, cała inicjacja chrześcijańska).

Pierwszy kurs odbył się w Rzymie w dniach 2-5 lipca, drugi 8-11 października, a trzeci 20-23 grudnia 2000 r. W czasie trwania kursów powstały mniejsze grupy; po pierwszych wspólnych naukach każda z nich zaprogramowała swój własny przebieg formacji.

Zmarł Fr. Konstantyn Koser, były Minister Generalny

Dnia 19 grudnia 2000 w Petropolis (Brazylia) zmarł były Minister Generalny Fr. Konstantyn Koser, który kierował Zakonem w latach 1965-79.

Koser urodził się 9 maja 1918 r. w Curitiba w Brazylii. Do Zakonu wstąpił w 1935 r. profesję uroczystą złożył w 1939 r., a święcenia kapłańskie przyjął w 1941 r. Wykładał teologię w Petropolis, na Franciszkańskim Instytucie Teologicznym swojej Prowincji Niepokalanego Poczęcia NMP. W 1963 r. został wybrany Definitorem generalnym dla Ameryki Łacińskiej.

3 listopada 1965 r., po tym jak ówczesny Generał O. Sepinski został mianowany Biskupem, Definitorium generalne wybrało Kosera Wikariuszem Za-

konu. Został wybrany Ministrem generalnym na Kapitułę Generalną w Asyżu w 1967 r., i po raz drugi w 1973 r.

„Jego przenikliwa wrażliwość teologiczna, jego głębokie przekonanie o konieczności pewnej i ciągłej formacji Braci, otworzyły Zakon na wielkie potrzeby Kościoła i świata” – napisał obecny Minister Generalny Fr. Giacomo Bini w liście do Zakonu, dziękując równocześnie jego Prowincji „za to, że dała Zakonowi w odpowiednim momencie tego nadzwyczajnego człowieka, który tak wiele zrobił dla rozwoju Kościoła i odnowy franciszkanizmu, angażując w tej postudze całą wielkoduszną serca i wnikliwość swego umysłu”.

Stała Komisja dla PAA

Na posiedzeniu 8 listopada 2000 r. Definitorium generalne powołało stałą Komisję dla Papieskiego Ateneum Antonianum w składzie: Fr. Jose R. Carballo, Definitorium generalny i Sekretarz generalny ds. Formacji i Studiów (Przewodniczący), Fr. Marco Nobile, Rektor PAA, Fr. Javier Uribe z Prow. św. Wiary w Kolumbii, Fr. Romano Almagno z Prow. Niepokalanego Poczęcia NMP w USA, Fr. Jean-Marie Sevrin z Prow. Trzech Towarzyszy we Francji, Fr. Alvaro Cacciotti, profesor PAA, Fr. Nikolaus Schoech, dziekan wydziału prawa na PAA, i Fr. Jose Elias Rauda, student PAA.

Komisja ta ma za cel poprawienie organizacji (nauczanie, badania naukowe i życie) oraz administracji (ekonomia, studenci i profesory) PAA, wychodząc od propozycji poprzedniej Komisji.

Nowy Prowincjał

Fr. Luciano Brod

w Prow. świętego Krzyża w Brazylii

Sprawiedliwość, pokój i ochrona stworzenia Materiały dla animatorów Sprawiedliwości i Pokoju

Rada Międzynarodowa SPOS, składająca się z 15 koordynatorów w poszczególnych Konferencjach Zakonu, w trosce o jak najlepszą służbę animacyjną, postanowiła podczas spotkania w Seulu w sierpniu 1995 r., aby przedstawić Definitorium generalnemu projekt podręcznika, który będzie mógł służyć jako użyteczne narzędzie przy szerzeniu tych wartości wewnątrz Zakonu. Definitorium przyjęło propozycję i powierzyło wykonanie projektu szefowi Biura SPOS w Kurii generalnej. Są już do nabycia tłumaczenia materiałów po włosku, angielsku, francusku, niemiecku, hiszpańsku i portugalsku.

Niedługo pojawi się także tłumaczenie chorwackie. Jak widać, Konferencje przyjęły na siebie przygotowanie poszczególnych tłumaczeń. Kto by więc chciał nabyć ten podręcznik, może zwrócić się do odpowiedniego Biura SPOS.

☿ *Strumenti di Pace* - Sussidio per i Frati Minori operatori di giustizia, pace e salvaguardia del creato, Conferenza Ministri Provinciali dei Frati Minori d'Italia, pp. 334.

☿ *Instruments of Peace* - a resource manual in the ministry of Justice, Peace and integrity of Creation, English Speaking Conference, Office of Justice, Peace and Integrity of Creation, pp. 260.

☿ *Instruments of Peace* - a Franciscan Resource Book, The Franciscan Press, Box Hill, Australia, pp. 222.

☿ *Instruments de Paix* - Documents franciscains sur la Justice, la Paix e la Sauvegarde de la Cr ation, Les Editions Franciscaines, Paris, pp. 174.

☿ *Werkzeuge des Friedens und der Gerechtigkeit* - ein Handbuch fr Gerechtigkeit, Frieden un Bewahrung der Sch pfung, Gerechtigkeit und Frieden der Mitteleurop ischen Franziskanerprovinzen, pp. 256.

☿ *Franciscanos por la Justicia, la Paz, la Ecologia*, Editorial Franciscana Arantzazu, O ati, pp. 370.

☿ *Instrumentos da Paz* - Subs dio franciscano sobre Justi a, Paz e Integridade da Cria o, Confer ncia OFM do Brasil, pp. 400.

Nasi Bracia na Timorze Wschodnim

Od września 1999 r., po referendum dotyczącym niepodległości wyspy i poważnych zamieszkach wśród ludności, jakie po nim nastąpiły, Timor Wschodni nie zależy już od rządu Indonezji, lecz zarządza nim Administracja przejściowa Narodów Zjednoczonych (UNTAET).

Większość ludności Timoru stanowią katolicy, a Kościół ma tam silną pozycję. Istnieją dwie diecezje: Baucau i Dili. Biskupem Dili jest salezjanin Carlos Filipe Ximenes Belo, laureat pokojowej nagrody Nobla w 1999 r.

Franciszkańska Prowincja Indonezji wysłała na Timor pierwszych Braci w 1988 r. celem założenia tam misji, kiedy prowincjałem był Michael Ankur, obecny biskup w Bogor. Przybyło wówczas trzech pierwszych Braci, którzy osiedlili się w Wekiar, w odizolowanej okolicy nadmorskiej, 180 km na południe od stolicy Dili. Rozpoczęli oni pracę duszpasterską w parafii Alas, odle-

głej 40 km od Wekiar, w okolicy jeszcze bardziej odizolowanej. Później Bracia przyjęli inną parafię w Wekiar. Aby dotrzeć do tych miejscowości z Dili, trzeba jechać ponad siedem godzin wąskimi drogami i górkimi drózkami.

Następnie na misję przybyło czterech dalszych Braci. Obecnie jest tam sześciu indonezyjczyków: czterech kapłanów i dwóch Braci zakonnych. Oprócz duszpasterstwa parafialnego uczą oni w szkołach średnich, prowadzą różne dzieła charytatywne na rzecz ubogich i zaangażowali się w projekt odbudowy szkół i domów spalonych przez żołnierzy indonezyjskich przy opuszczaniu wyspy. Bracia prowadzą też ciche dzieło pokoju i pojednania między ludnością a byłymi członkami oddziałów paramilitarnych. W najbardziej niebezpiecznym okresie, we wrześniu 1999 r., Bracia pozostali wśród ludzi, dzieląc ich cierpienia.

W czasie ostatnich 12 lat trzech mło-

dzieńców z Timoru Wschodniego złożyło śluby wieczyste, a dwóch z nich otrzymało święcenia kapłańskie. Obecnie jest pięciu kandydatów do postulatu.

Z powodu szybkich przemian politycznych w tej chwili jest bardzo trudno wysyłać kandydatów do Indonezji celem formacji początkowej. Dla rozpoczęcia postulatu kandydaci z Timoru Wschodniego musieliby otrzymać wizę indonezyjską na przynajmniej sześć miesięcy, co jest rzeczą bardzo trudną. Dlatego Prowincja Indonezji zamierza otworzyć dom formacyjny na Timorze Wschodnim.

Do skutków przemian politycznych należy także fakt, że Bracia z Indonezji są tam uważani za „misjonarzy zagranicznych”. W związku z tym przewiduje się, że obecność Braci na Timorze stanie się „misją” Prowincji indonezyjskiej, aż do czasu, gdy powstanie tam autonomiczna i niezależna jednostka Zakonu.

Włochy/Wenecja

Wizyta braterska w Prowincji

W dniach 10-14 października 2000 r. Minister Generalny udał się z wizytą do weneckiej Prowincji św. Antoniego z Padwy; towarzyszyli mu Definitorem generalny Fr. Antonio Riccio i Sekretarz generalny Fr. Antonio Franjic.

Wizyta zaczęła się od Gemony, jednego z najstarszych sanktuariów św. Antoniego (pierwszy kościół został poświęcony w 1248 r.). Tu Minister Generalny spotkał się z gwardianami. W przemówieniu do nich wyraził swoje przekonanie, że posługa, do jakiej zostali wybrani, jest darem, który trzeba przeżywać z wiarą, spełniając we wspólnocie rolę pośredniczenia, towarzyszenia i animacji. „Razem z Ministrem prowincjalnym i jego Definitorem gwardiani są – podkreślił Fr. Giacomo – stróżami tego sposobu życia, ewangelicznego projektu życia powierzonego nam przez św. Franciszka.

11 października O. Generał spotkał się z Definitorem Prowincji, zachęcając ich, by inwestowali energię i wolę w projekt życia ewangelicznego, a nie ograniczali się do jałowej administracji celem przetrwania. Następnie formatorzy przedstawili Ministrowi Generalnemu sytuację obecną, oczekiwania i problemy różnych domów formacyjnych. Fr. Giacomo odpowiedział, że formować znaczy przede wszystkim podjąć wysiłek autoformacji, na drodze zaufania i dialogu, której szczególnym przykładem jest rozmowa Jezusa z uczniami w drodze do Emaus.

W klasztorze św. Franciszka w Wenecji, który jest siedzibą Kurii prowincjalnej, O. Generał spotkał się z Prezesem, wykładowcami i studentami mieszczącego się tam Instytutu Studiów Ekumenicznych, którego on sam jest Wielkim Kanclerzem. W klasztorze św. Fidencjusza na przed-

mieściach Werony Fr. Giacomo spotkał się z klaryskami z miejscowego klasztoru i z siostrami przybyłymi z Wenecji i Ferrary. Natomiast w klasztorze św. Bernardyna spotkał się on z klerykami z prowincji weneckiej, lombardzkiej, turyńskiej i z Braciami z granicy (Egipt i Ukraina). Obecni byli także nowicjusze z międzyprovincialnego nowicjatu w Baccanello.

Centralnym i wymownym momentem wizyty był dzień braterstwa całej Prowincji (13.10), na który przybyła wielka rzesza Braci (ok. 170) do klasztoru Madonna dei Miracoli w Motta di Livenza. Podczas Mszy św. w czasie ofiarowania kilku Braci przyniosło do ołtarza makietę budynku w stylu afrykańskim, symbol daru jubileuszowego Prowincji Weneckiej, która podjęła się wybudować dom nowicjacki dla Fundacji misyjnej w Gwinei Bissau. Dla zebrania potrzebnego funduszu każdy z Braci zobowiązał się ofiarować pewną sumę – owoc wyrzeczeń, abstinencji i innych inicjatyw solidarności.

Intensywny czas odwiedzin Ministra Generalnego zakończył się spotkaniem z FZŚ i GIFRA w Chiampo, na placu przed grotą Lurdzką, zbudowaną przez bł. Klaudiusza Granzotto, artystę franciszkanina, którego 100-lecie urodzin obchodzono w tym roku.

Włochy/Lecce

Od asystencji do uczestniczenia w projektach

W dniach 16-18 października Minister Generalny Fr. Giacomo Bini i Definitorem generalny Fr. Antonio Riccio odwiedzili Prowincję Wniebowzięcia NMP w Lecce, Włochy. Na temat tej wizyty Fr. Agostino Buccoliero napisał: „Jako wspólnota prowincjalna przede wszystkim uczestniczyliśmy w zamierzeniach wizyty Ministra Generalnego. Pierwszy jej cel jest związany zarówno z posługą Fr. Giacomo, jak też z naszym poszukiwaniem autentyczności. Spojrzenie, słowa, wytyczne Ministra Generalnego są udziałem 17 tysięcy Braci rozproszonych po świecie. Dzięki jego pośrednictwu my, mała Wspólnota licząca 108 Braci, mamy możliwość przyjęcia tego, co czuje wspólnota Braci na całym świecie, aby w lokalnej rzeczywistości doświadczać szerszego powiewu. W związku z tym wizyta Ojca Generała była przygotowana i oczekiwana jako sprzyjająca okazja, aby skierować nas ku wyższej jakości życia i ewangelizacji.

Drugim celem wizyty Ministra Generalnego była ponowna motywacja rodziny franciszkańskiej do wysiłku zjednoczenia. W Salento franciszkanizm

jest dobrze znany. Oprócz Braci Mniejszych (108 Braci w 15 Wspólnotach) jest obecny drugi Zakon (ok. 100 klarysek w 5 klasztorach), Franciszkański Zakon Świeckich (47 wspólnot liczących łącznie ponad 3.600 członków), GIFRA (ok. 250 młodych w 10 Wspólnotach), Instytut Świecki Małej Rodziny Franciszkańskiej (3 grupy i ok. 60 osób). Jest to obecność ewidentna, która jednak jest wystawiona na niebezpieczeństwo rozproszenia się z powodu małej spoistości w dawaniu świadectwa i w ewangelizacji. Prosimy Ministra Generalnego, aby nam pomógł przeżywać komplementarność naszego charyzmatu. Żaden z trzech Zakonów nie może uważać się za samowystarczalny i autonomiczny. Wszyscy potrzebujemy świadectwa życia apostolskiego Braci, wymiaru kontemplacyjnego klarysek, obecności franciszkanów świeckich. Szczególnie my, Bracia, w relacjach z drugim i z trzecim Zakonem pragniemy przejść od asystencji do uczestniczenia we wspólnych projektach, aby ‘zwrócić’ innym to, co otrzymaliśmy od Pana”.

Fraternitas *notiziario internazionale OFM*
direttore responsabile: Gino Concetti
direttore editoriale: Clarêncio Neotti
grafica: Ufficio Comunicazione OFM
DIREZIONE, REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE
via S. Maria Mediatrice, 25
00165 Roma
tel. +39.0668.491.360
fax. +39.0668.491.364
e-mail comgen@ofm.org
<http://www.ofm.org/3/frat/FRAMain.html>

Autoriz. n. 524/95 del 21.11.95 Trib. di Roma